

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2013

Marking Scheme

Bulgarian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Bulgare

Схема за оценяване и критерии

Първа част (30 /100)

- 1. Какво е значението на думите и на изразите в текста?**
- а) преломно време** **1 точка**
– време на прелом, на рязка промяна, обрат, поврат, завой
- б) нарцистичен трепет** **1 точка**
– вълнение, възбуда, предизвикани от егоцентрични чувства – на самовлюбеност и на самовъзхищение
- в) прагматици** **1 точка**
– делови и ефикасни хора, които умеят да се справят с практическите проблеми и които предпочит удобните и практични решения
- г) аксесоар** **1 точка**
– допълнителен и второстепенен предмет, вещь, която служи за допълване и доокрасяване на друг, главен предмет; елемент, който се прибавя към тоалета и е хармонизиран с него, за да завърши стила му
- д) просперитет** **1 точка**
– състояние на проспериране, на напредък, на преуспяване и на процъфтяване
- 2. „Настоящото ни е прелъстено от съзнанието, че е преломно и че стои в края на една ера”. Как авторът обяснява този феномен?** **5 точки**
– Според автора, ние се страхуваме от „края” и прогнозата, че с нас „ще се свършат нещата” ни кара да настръхваме, но тя ни дава и „усещането за особеност и уникалност”. Ние изпитваме особена нарцистична наслада при мисълта, че сме нещо специално, че заемаме специално място в историята.
- 3. Според автора, кои са предимствата на електронните книги?** **5 точки**
– Авторът изтъква три неоспорими практически предимства на електронните устройства за четене. Първото удобство се отнася до „количеството информация, която можеш да побереш в джоба си”. „Няма две мнения – новите технологии ти предоставят прекрасната и само бленувана по-рано възможност да разкарваш със себе си наляво-надясно десетки и дори стотици книги, складираны в една малка и при това елегантна вещь. На второ място авторът припомня „екологическите достойнства” на електронни устройства за четене и накрая изтъква удобството на „портативната библиотека”, която „пести” пространство. „А то в наши дни става все по-малко и все по-ценно.”
- 4. Защо, според автора, засега електронните устройства за четене са само аксесоар?** **5 точки**
- Електронните устройства за четене са все още новост и са сравнително скъпи, поради което са част от лайфстайла на „напредничавия”, ориентиран към просперитет, активен и „актуален” потребител.

5. „Ще измести ли електронното четене книгата в традиционната ѝ форма? Всъщност, по-правилно ще е направо да се запитаме, ще изчезне ли постепенно книгата като книга.” Каква е прогнозата на автора?

5 точки

– Авторът не дава еднозначен отговор. Той заявява, че „бъдещето със сигурност и по необходимост принадлежи на машините и на „новото четене” – книгата в нейната предметна, вещна самостоятелност и самобитност като че ли е обречена да отстъпи и в крайна сметка да изчезне”, но в същото време предполага, че съдбата на новите устройства за четене ще бъде подобна на съдбата на други модерни изобретения. „Много скоро и тази техника ще започне да поевтинява – в прекия, а заедно с това и в преносния смисъл”, ще загуби привлекателността си на скъп аксесоар, ще стане достъпна и постепенно ще се утвърди като елемент на масовата култура. Може би тогава тя ще намери точното си предназначение, както и истинските си „прагматични” потребители, като например „най-активните в четеното, в това число и учените – хората, чието професионално всекидневие е пряко зависимо от книгите”. От друга страна „заникът на книгата в нейния традиционен вид увеличава стойността ѝ”. „Къде ще му излезе краят, ще изживее ли в резултат на това книгата своя ренесанс и под каква форма ще продължи да съществува? Един Бог знае”. Авторът избягва категоричните прогнози.

6. „Добре, ето сега ще разберем що за птица е авторът на тази статия. Защото отговорът, който ще дам, ще ме нареди или сред прагматиците, или в числото на романтиците и носталгиците.” Към коя група (на носталгиците или на прагматиците) вие причислявате автора?

5 точки

– Трудно бихме причислили автора към една от тези групи. Той е предпазлив и умерен, избягва крайните емоционални оценки и не противопоставя романтичното (носталгичното) на прагматичното. Той третира темата рационално, наблюдава, сравнява и показва исторически „обективното” в процеса на налагането на новите технологии. Като че ли се стреми да умиротвори дебатите, с „философска мъдрост” да релативизира проблематиката – в края на краищата нещата се подреждат сами, в историята всичко се „намества”, рано или късно старото и новото ще намерят своята истинска стойност и своето „добро” предназначение. („Верни ще останат само прагматиците, може би”...) Всъщност, тази позиция е близка до позицията, изразена в едно изказване на Умберто Еко по повод на едно обсъждане на същия проблем (виж цитата, предложен като заглавие на първата тема от третата част). Все пак, авторът завършва текста си с малка иронична забележка, в която изразява своите лични страхове за „бъдещето, което ни очаква”.

Втора част (30/100)

„Сега обаче вие най-вероятно сте учудени и леко разочаровани. „Ясно, и този не е от романтиците и носталгиците”, си казвате.”

А вие, към коя група бихте причисли себе си? Мислите ли, че е важно под каква форма ще продължи да съществува четенето, какви ще бъдат книгите на бъдещето, които ще четем? (около 100 думи)

30 точки

Лична интерпретация, ясни и непротиворечиви идеи.

Кандидатът би могъл да развие темата, опирайки се на авторската теза (интерпретирана вече в отговорите на пети и шести въпрос), като изрази ясно и своето мнение – би могъл да предложи друга гледна точка, да използва собствения си опит на читател или да представи мненията на други читатели, общественици, писатели, журналисти. Една добре аргументирана критика на прекалено умерената и предпазлива позиция на автора би била предимство.

Трета част (40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) на една от следните теми:

1. „В историята на културата няма случай, при който едно нещо просто да е убило нещо друго.” *Умберто Еко*

или

2. Да преследваш мечтите си е сладко и горчиво пътуване

40 точки

Умение за създаване на цялостен, логически последователен (кохерентен и кохезивен) текст, целенасоченост на аргументацията, езикова компетентност и речеви умения.

Бележки:

При оценяването на отговорите от първите две части се прилагат следните критерии:

1. Яснота и точност на израза – кандидатът разбира добре въпросите и знае как да отговори ясно и точно – 30% ;
2. Свързаност и непротиворечивост на отговорите – кандидатът използва откъси от текста, които са адекватни на мисълта му, идеите му са непротиворечиви и композицията на съчинението следва определена логика – 30% ;
3. Езикова компетентност – кандидатът умее свободно да изразява идеи си, езикът на изказването му е ясен и точен – 30% ;
4. Конвенционални умения – кандидатът владее и прилага граматичната норма и правописа на съвременния български книжовен език.

